

Böyük liderlik missiyası

"İlham Əliyev yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 2003-cü ilin prezident seçkiləri ərəfəsində Azərbaycan xalqına müraciətində yer alan bu müdrik fikirlər xalqımızın taleyüklü seçimini müəyyən etməklə yanaşı, ölkəmizin iyirmi ildir davam etməkdə olan möhtəşəm inkişafının ideya əsaslarından biri olmuşdur. Sözügedən seçkilərdən ötən 20 ilin yüksəkliyindən keçdiyimiz yola baxarkən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanın tarixi qələbələrindən və misilsiz inkişaf uğurlarından böyük qürur və iftixar hissləri yaşamaya bilmirsen.

Dövlətimizin artmaqda davam edən qüdrəti, ölkəmizin dəyişən siması, Qarabağı azadlığa qovuşduran özəmətli zəfər, Azərbaycanın və bölgənin həyatında baş verməkdə olan dərin proseslər Prezident İlham Əliyevin müstəsna uğurla həyata keçirdiyi tarixi missiyasının birbaşa təsdiqidir. Bu missiya həm Azərbaycanın müasir şərəfli tarixində ifadə olunur, həm də onun daha parlaq gələcəyinin etibarlı qarant rolunu oynayır.

XXI əsrin Azərbaycan möcüzəsi

Prezident İlham Əliyevin liderliyinin geniş miqyasları və dəqiq hədəfləri özünün aydın və hərtərəfli ifadəsini onun 2003-cü ildə Azərbaycan xalqına təqdim etdiyi seçki proqramında tapmışdır. "Böyük işlər görmək üçün böyük hədəflər seçməliyik" mesajı Azərbaycanın yeni və gənc liderinin fəaliyyətinin həm xarakterini, həm də miqyaslarını dərk etmək üçün aydın təsəvvür yaradır. Beş ildə 600 min yeni iş yerinin açılması, ozamanki reallığımızın acı mənzərəsi olan çadır şəhərciklərinin aradan qaldırılması kimi hədəfləri özündə əks etdirən seçki proqramını İlham Əliyevin inkişaf və müasirləşmənin həqiqi parametrlərinə dair baxışlarının Azərbaycan cəmiyyətinə təqdimatı adlandırmaq olar.

Qarşısında Qarabağı işğaldan azad etmək kimi asan olmayan vəzifə dayanan dövlətin seçə biləcəyi yeganə düzgün strategiyanın iqtisadiyyatın sürətli inkişafından, cəmiyyətin bütünlüklə modernləşməsindən, milli birliyin və həmrəyliyin gücləndirilməsindən, ölkənin beynəlxalq imicinin yüksəldilməsindən ibarət olduğunu İlham Əliyev özünəməxsus müdriklik və intuisiya ilə aydın şəkildə dərk edirdi. Bu nəhəng sosial və iqtisadi layihənin uğurla reallaşdırılmasının maliyyə əsası rolunda isə, heç şübhəsiz, əsrin neft müqaviləsinin iqtisadi dividendlərinin ölkəyə daxil olmağa başlaması nəzərdən keçirilirdi.

50 ildən sonra yenidən Bakıda...

Bu dəfə ev sahibi MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANDır

Ərvəli 1-ci sah.

IAF qərar verənlərə fəzanın iqtisadi, sosial, siyasi və elmi dəyərini anlamağa kömək etmək üçün fəaliyyət göstərir. Konqreslər, konfranslar, nəşrlər və araşdırmalarımızla kosmik texnologiyanın gündəlik həyatımızı necə təkmilləşdirə bilməsi ilə əlaqədar biliklərə daha da dərinlən yiyələnirik və onları paylaşırıq. IAF tədbirlərinin şəbəkəsi, investisiya qoyuluşu və innovasiyalar vasitəsilə biz dünya miqyasında olan təşkilatları əlaqə yaratmağa, əməkdaşlıq etməyə, elmi və texniki biliyi öz ölkələrimdə daha da inkişaf etdirməyə sövq edirik. Tədbir və fəaliyyətlərimizdə biz xüsusilə üç mövzuya əsas diqqəti yetiririk. Mənim IAF gündəliyimdə bu məsələlər dayanıqlılıq, investisiya qoyuluşu və təhlükəsizlikdir. Ötən dəfə Parisdə bir araya topladığımızdan bəri kosmos çox məşğul sahədir desəm, mübaliğəyə yol vermərəm. "James Webb" teleskopundan möhtəşəm təsvirləri görmüşük. Çin öz Orbital Kosmos Stansiyası olan "Tianqong"un tikintisini tamamlayıb. Hazırda bu kosmik stansiya heyətlə təchiz olunaraq orbitdə tam fəaliyyətdədir. NASA, ESA və onların təchizatçıları bizi Aya aparacaq "Artemis-1" missiyasını müvəffəqiyyətlə başa vurublar. Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatı "Çandrayaan-3" peykinin ayın səthinə endirib. IASS kommersiya operatorları ilə üzərində beynəlxalq tərəfdaşlıq apararaq uğurla fəaliyyət göstərməyə davam edir. "Space Industries" şirkəti bəşəriyyətin iddialı planları olan Aya qayıtmaq, Marsa və ondan o tərəfə getmək üçün texnologiyaları müvəffəqiyyətlə inkişaf etdirir. Bu, sadəcə, ötən ilin bir neçə əlamətdar hadisəsidir. Kosmos sahəsində çoxlu işlər görülür və bundan sonra bu sahə daha da məşğul olacaq. Bu maraqlı həftə ərzində öyrəncəyiniz kimi, bu sahə çox sürətlə irəliləyir.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresində iştirak etdiyiniz üçün IAF adından sizə təşəkkürümü bildirirəm. Hərəkətə keçin, işinizi paylaşın, əlaqələr yaradın, həm də öyünün. Ümid edirəm ki, yerli mədəniyyətlə və Xəzər dənizinin gözəl sahilində yerləşən Bakı şəhəri ilə tanış olmaq imkanınız olacaq.

İndi Çinin Kosmik Stansiyası "Tianqong"dan bu xüsusi videoyu sizinlə paylaşmaq istəyirəm. Buna görə Çinin Milli Kosmik Administrasiyasına, Çinin Astronavtlar Cəmiyyətinə və CMSE təşkilatına dərin təşəkkürümü bildirirəm.

◆ ◆ ◆

Sonra Çinin Milli Kosmik Stansiyasının astronavtlarının videomüraciəti oldu.

Çini astronavtlar: 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin iştirakçıları, biz sizi Çinin Kosmik Stansiyasından salamlayırıq. Mən Çin astronavtı Cinq Haiqenqəm. Mən Çin astronavtı Ju Yanqiyam, mən də Çin astronavtı Qui Haiqaoqyam. Biz hazırda "Şencou" kosmik gəmisinin 16-cı uçuş missiyasını həyata keçiririk. Ötən iki il ərzində Çinin Kosmik Stansiyası orbitdəki konstruksiya işlərini tamamlayıb və yeni utilitizasiya və inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub.

Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin uğurla təşkil edilməsi münasibətilə heyət adından təbriklərimizi çatdırıram. Ötən 70 il ərzində Beynəlxalq Astronavtika Konqresi dünya miqyaslı mötəbər kosmik mütəxəssisləri davamlı olaraq bir araya gətirib və burada əsas məqsəd qlobal kosmik sənayedə əlaqələri gücləndirmək, bütün bəşəriyyətə naminə qətiyyətli ismarıq olan birlik, sülh və əməkdaşlığı çatdırmaqdır.

Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının kosmik tədqiqatı sadıq və bir olan icma daxilində dostluq üçün körpülərin aşılması kimi irsi var. Bu il sonuncu dəfə yarım əsr bundan əvvəl - 1973-cü ildə keçirildikdən bəri Beynəlxalq Astronavtika Konqresi Bakıya qayıdır. 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi Azərbaycanın hazırkı Prezidenti İlham Əliyevin atası Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə Bakıda müvəffəqiyyətlə keçirilib. Bu tarixi şəkildə gənc İlham Əliyev atasını konqresdə müşayiət edir və onun kosmik tədqiqat sahəsində tanınmış mütəxəssislərlə fotosu çəkilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin yenidən Bakıda keçirilməsi üçün mühüm dəstək göstərib.

Şəkildə də təsvir olunduğu kimi, insanların kosmik missiyaları irəli aparması ardıcıl nəsilərdən tələb olunan davamlı dəstək tələb edir. Bəşəriyyətin sülhü sarsılmaz təqib etmək istəyi dəyişməz qalmaqla, yarım əsrin bir anda keçməsi ilə qlobal kosmik sənayedə sürətli transformasiyalar baş verib. Biz səmimi-qəlbənd ümid edirik ki, iştirakçı heyətlər bir həftə boyunca davam edən tədbirdə təcrübə və informasiya mübadiləsi aparacaq, tərəfləri əməkdaşlığa sövq edəcək və qlobal kosmik sənayenin genişlənməsinə şərait yaradacaqlar.

Gəlin, kainatı kəşf etmək və qlobal kosmik sənayenin çiçəklənməsini və tərəqqisini təşviq etmək üçün birlikdə işləyək. Gəlin, kosmosla bağlı bəşəriyyətin gələcəyinə dair ortaq baxışın, eyni zamanda yerdə də insanlığı üçün gözəl vətənin yaradılması ideyasının irəlilənilməsinə naminə səylərimizi birləşdirək. Əziz dostlar, sizə uğurlar arzulayıram, sağ olun.

◆ ◆ ◆

Klay Mouri: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə kiçik bir sürpimiz var. Onun və atasının hələ də kosmosda olan şəkli Çinin "Tianqong" kosmik stansiyasından nümayiş olundu. Bununla belə, NASA-nın böyük dəstəyi sayəsində Beynəlxalq Kosmik Stansiyaya göndərilmiş Yeri qaytarılmış ikinci bir şəkil də var. Dörd digər atributla birlikdə olan bu hədiyyəni cənab Prezidentə təqdim edəcəyik. Hazırda gördüyünüz həmin dörd atributun təsviridir. Zati-aliləri cənab İlham Əliyevi səhnəyə dəvət etmək istəyirik.

◆ ◆ ◆

Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının prezidenti Klay Mouri 1973-cü ildə Bakıda keçirilən 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresində Ulu Öndər Heydər Əliyevin və oğlu İlham Əliyevin astronavtlarla çəkdiyi, kosmosda nümayiş edildikdən sonra geri götürülən fotosəkil və digər atributlardan ibarət xatirə hədiyyəsini Azərbaycan Prezidentinə təqdim etdi.

◆ ◆ ◆

Klay Mouri: Qonaqpərvərliyə görə Zati-alinizə bir daha təşəkkür edirəm. İndi sizə NASA tərəfindən göndərilmiş qısa videoqarxi böyük məmnuniyyətlə sizə təqdim etmək istəyirəm.

◆ ◆ ◆

Amerikalı astronavtlar: Sizi Beynəlxalq Kosmik Stansiyadan salamlayırıq. Mən NASA astronavtı Casmin Moqbeliyəm, bu da həmkarım NASA astronavtı Loral Oharadır və yeddi nəfər ekipaj üzvləridir. Orbitdəki bu möhtəşəm laboratoriyada missiyamızın erkən mərhələsindəyik və biz Yer üzərindən 260 mil məsafədə uçuuruq. Kosmik stansiya bəşəriyyətin vacib tədqiqat mərkəzidir, mən və ekipaj üzvlərim bütün bəşəriyyətin faydası üçün dünyasəviyyəli tədqiqatla məşğulduq. Beynəlxalq Kosmik Stansiya növbəti iki ay ərzində iki əlamətdar hadisəni qeyd edəcəkdir. Noyabrın 2-də biz insanın fəzada daimi mövcudluğunun 23-cü ildönümünü qeyd edəcəyik. Dekabrın 6-da isə kosmik stansiyanın tərəfdaşları bu gün növbəti kompleksin ilk iki elementi olan "Zarya" və "Unity" modullarının birləşməsinin 25-ci ildönümünü qeyd edəcəklər. Ekipajımız hər gün Yer kürəsində həyatı yaxşılaşdırmaq üçün birlikdə işləyən Beynəlxalq Kosmik Stansiyanı fərləndirən xüsusiyyət olan qlobal tərəfdaşlığı təccüsum etdirir. Bakıda bu tədbirdə iştirak edən hər birinizə möhsuldar konfrans keçirilməsini arzulayıram. Bu gecə səmaya baxanda sizə əl edəcəyik.

◆ ◆ ◆

Dövlətimizin başçısı konqresin açılış mərasimində çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının hörmətli prezidenti.

Hörmətli xanımlar və conablar.

Əziz qonaqlar.

Azərbaycana, Bakıya xoş gəlmisiniz. Əlli ildən sonra konqres burada yenidən keçirilir. İlk olaraq, konqresin Azərbaycanı təşkil edilməsi şərafına layiq görüldüyümüz üçün Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasına dərin minnətdarlığımızı bildirmək istəyirəm. Eyni zamanda mütəmadi dəstəyə görə Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasına və Kosmos Hüququ üzrə Beynəlxalq İnstitutuna təşəkkür edirəm.

Bələ bir mühüm qlobal tədbirə evsahibliyi etmək bizim üçün şərəfdir. Bu gün burada 100-dən artıq ölkəni təmsil edən 5000-dən çox iştirakçı var. Əminəm ki, qonaqlarımızın konqresdəki işlərindən əlavə, Azərbaycanın, onun xalqını, tarixini və mədəniyyətini daha yaxından tanımaq imkanını olacaqdır.

Azərbaycan on ildən artıq müddət əvvəl beynəlxalq kosmik ailənin üzvü olub. Bu gün ikisi telekommunikasiya, biri isə Yer səthinin müşahidəsi peykinə malik olaraq biz Azərbaycanda kosmik sənayenin inkişafını davam etdiririk. Onu da bildirim ki, bu üç peyk Azərbaycanın mütəxəssislər tərəfindən idarə olunur və onlar təkcə Azərbaycana deyil, 45-dən artıq ölkəyə xidmət göstərirlər.

Bakıda keçirilən bu konqres ölkəmizin kosmik sənaye, müasir texnologiya və innovasiya sektorlarının inkişafına və onun müasirləşdirilməsinə mütəlxq yeni tökən verəcəkdir. Müasirləşdirilmə sözü bizim gələcəklə bağlı baxışımızı, gündəliyimizi və planlarımızı səciyyələndirir.

Müstəqillik dövründə Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvünə çevrilib. Bizim siyasətimiz hər zaman aydın, şəffaf və birnənalı olub və dostlar

qazanılmasına və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə yönəlib. Beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvü kimi Azərbaycan çoxsaylı siyasi, iqtisadi və regional inkişaf layihələrində iştirak edir. Dördüncü ildir ki, biz BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat - Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edirik və belə bir təşkilat sədrlik etmək şərafına biz 120 dövlətin yekdil qərarı ilə layiq görülmüşük. Bu, həqiqətən də, Azərbaycanın geniş beynəlxalq dəstəyə malik olmasının göstəricisidir.

Bununla yanaşı, bizim Avropa institutları ilə də əməkdaşlığımızı uğurla inkişaf etdiririk. Azərbaycan Avropa İttifaqının 9 üzvü ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyannamə imzalayıb. Bu, bizim xarici siyasət gündəliyimizə nümayiş etdirir. Bu, tam açıq gündəlikdə və artıq qeyd etdiyim kimi, əməkdaşlığa və daha geniş regional iştirak və inklüzivliyə yönəlib.

Azərbaycan iki mühüm beynəlxalq təsisatın - İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının və Avropa Şurasının üzvüdür. Biz eyni vaxtda hər iki təşkilat üzvü olan əsaslı ölkələrdən və bu iki təşkilatın yüzdən artıq üzvü var. Bu, yalnız bizim coğrafiyamız və mədəniyyətimizin deyil, həm də siyasi niyyətliyimizin göstəricisidir.

Çünki Azərbaycanın Avropa ilə Asiya arasında yerləşməsi və iki qitəni birləşdirən, təbii olaraq mədəni, nəqliyyat və hazırda iqtisadi körpü rolunu oynamağı bizə regionumuzda geniş beynəlxalq əməkdaşlıq qurmaq imkanını verir.

Hesab edirəm ki, dünyanın hər bir ölkəsi üçün coğrafi yerləşmə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bizim üçün isə coğrafiya fürsət deməkdir. Əsrlərboyu birgə yaşayış və tərəfdaşlıq tarixinə malik qonşularımız ilə yaxşı münasibətlər sayəsində biz coğrafi yerləşməmizi müsbət ssenariyə çevirə bilmişik. Bu gün biz üfüqlərimizi genişləndiririk. Bu gün biz beynəlxalq

xalq tədbirin keçirilməsinin bizə həvalə olunmasını ölkəmizə olan etimadın və fəaliyyətimizə dəstəyini göstərici hesab edirik.

Əlbəttə, qitələrarası körpü olmağımız cəmiyyətimizin inkişafında mühüm rol oynamışdır. Azərbaycan əsrlərboyu çoxmədəniyyətli və çoxkonfessiyalı cəmiyyətə malik olub. Otuz ildən artıq müstəqillik dövründə biz həyat tərzimizin bu faktorunu gücləndirmişik. Biz bunu sabitliyin, proqnozlaşdırmanın və Azərbaycanı yaşayan bütün etnik qrupların və bütün dini konfessiyaların dinc birgə yaşayışı üçün əhəmiyyətli faktor hesab edirik. Biz həqiqətən də bir ailə kimi yaşayırıq və bir sıra beynəlxalq təşkilatları bunu qeyd edib və bu, onların qərarlarında öz əksini tapıb. BMT Azərbaycanın multikulturalizmin təşviqi sahəsindəki səylərini tam dəstəkləyir. Yeri gəlmişkən, ölkəmizin təşəbbüsü ilə mütəmadi olaraq keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu müxtəlif sivilizasiyaların nümayəndələri arasında təmasların daha nəticəyönümlü olması üçün unikal platformadır.

Azərbaycan on ildən çoxdur ki, Bakı Prosesinin təşəbbüsüdür. Tarixdə ilk dəfə idi ki, Avropa Şurası və İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı vahid platforma çərçivəsində bir araya gətirildi və burada qlobal siyasət, mədəniyyətlərarası dialoq və dinc inkişafa dair vacib məsələlər müzakirə edildi.

Azərbaycan həmçinin dünyada ilk dəfə - XIX əsrin ortalarında neftin hasil edildiyi ölkə kimi tanınır. O zaman dünyada neft hasilatının yarısı Azərbaycanın payına düşürdü. Bir çoxları bəlkə də bunu bilmir, ancaq XX əsrin ortalarında dünyada ilk dəfə dənizdə neft məhz Azərbaycanda - Xəzər dənizində Azərbaycanın neftçilər tərəfindən hasil edildi.

Bu gün müstəqil ölkə olaraq, bizim təbii sərvətlərimiz xalqımızın mənafeyinə xidmət edir. Müstəqillik illərinin sürətli transformasiyası bizim təbii sərvətlərimizin düzgün istifadəsinin təzahürüdür. Neftlə zəngin olan bəzi ölkələr üçün neft lənət deməkdir. Bizim üçün isə bu inkişaf etmək, müstəqilliyimizi gücləndirmək, milli kimliyimizi qorumaq və güclü iqtisadiyyat qurmaq üçün vasitə idi.

Bu gün enerji və nəqliyyat marşrutlarının, o cümlədən boru kəmərlərinin xəritəsinə nəzər salsanız, orada Azərbaycanın dəst-xəttini görürsünüz. Bizim təşəbbüskarı olduğumuz, qonşularımız və tərəfdaşlarımızla uğurla həyata keçirdiyimiz layihələr təkcə bizim regionun enerji təhlükəsizliyinə töhfə vermir. Bu gün hər kəs məlumdur ki, enerji təhlükəsizliyi hər bir ölkənin milli təhlükəsizliyinin tərkib hissəsidir. Bu gün Azərbaycan beynəlxalq bazarlarda enerji ehtiyatlarının etibarlı təchizatçısıdır və Avropa İttifaqı tərəfindən etibarlı pan-Avropa təchizatçısı hesab edilir. Lakin tərəfdaşlarımız arasında müxtəlif qitələrdə yerləşən ölkələrə də bəzi məhsulların təchizatçısıdır. Bu gün enerji və nəqliyyat marşrutlarının, o cümlədən boru kəmərlərinin xəritəsinə nəzər salsanız, orada Azərbaycanın dəst-xəttini görürsünüz. Bizim təşəbbüskarı olduğumuz, qonşularımız və tərəfdaşlarımızla uğurla həyata keçirdiyimiz layihələr təkcə bizim regionun enerji təhlükəsizliyinə töhfə vermir. Bu gün hər kəs məlumdur ki, enerji təhlükəsizliyi hər bir ölkənin milli təhlükəsizliyinin tərkib hissəsidir. Bu gün Azərbaycan beynəlxalq bazarlarda enerji ehtiyatlarının etibarlı təchizatçısıdır və Avropa İttifaqı tərəfindən etibarlı pan-Avropa təchizatçısı hesab edilir. Lakin tərəfdaşlarımız arasında müxtəlif qitələrdə yerləşən ölkələrə də bəzi məhsulların təchizatçısıdır.

Üç il əvvəl biz təxminən 30 il ərzində pozulmuş ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik. Biz təcavüzdən, işğaldan və etnik təmizləmədən əziyyət çəkdi və bu, millətimize üçün böyük faciə, böyük humanitar fəlakət idi. 1990-cı illərin əvvəlində torpaqlarımız işğal olunanda, bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşdü və o vaxt əhəmiyyətli sayı 8 milyon idi. Bu rəqəm hər hansı ölkə ilə müqayisədə, bəlkə də adambaşına olan ən yüksək qaçqın sayı idi. Həmin vaxt, biz çox yoxsul idik.

Ardu 3-cü sah.

50 ildən sonra yenidən Bakıda...

Bu dəfə ev sahibi MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANDır

Əvvəl 2-ci sah.

Biz öz təbii sərvətlərimizin istismarına hələ başlamamışıq. Açıq dənizə çıxışı olmayan ölkəmizdə hərə-mərclik hökm sürürdü və gələcək üçün perspektivlər o qədər də aydın görünmürdü.

Lakin xalqımız güclü siyasi iradəsini nümayiş etdirdi. Biz uzun illər münaqişənin sülh yolu ilə həllini tapmağa və işğala dinc yolla son qoymağa çalışdıq. 28 il ərzində biz danışıqlar prosesinə qəti surətdə sadıq qaldıq, lakin əfsuslar ki, biz anladıq: bunu sülh yolu ilə etmək mümkünsüzdür. Biz özünümdəfə hüququmuzdan istifadə etdik. Biz BMT Nizamnaməsinin hər bir ölkəyə verdiyi hüquqdan, özünümdəfə hüququndan istifadə etdik və üç il əvvəl öz ərazilərimizi azad edərək işğala son qoyduq. Bir aydan da az müddət əvvəl biz ölkəmizin suverenliyini tam bərpa etdik.

Əfsuslar olsun ki, işğala son qoymaq öhdəliyini özünə götürmüş beynəlxalq təşkilatlar hər hansı nəticəyə nail olmadı. BMT Təhlükəsizlik Şurası erməni qoşunlarının ərazilərimizdən dərhal və qeyd-sərtsiz çıxarılmasını tələb edən qərarı qəbul etmədi. Lakin həmin qərarın 27 il icra olunmadı. Biz həmin qərarın icrasını özümüzün həyatını qurban verərək özümüz icra etdik. ATƏT kimi beynəlxalq təşkilatların da danışıqlarda vasitəçilik etmək mandatı var idi, lakin nəticə sıfır oldu və Azərbaycan cəmiyyətində tam məyusluq və narazılıq yarandı.

Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpasında öldə etdiyimiz təcrübə müəyyən formada unikal oldu. Zorakılıqla üzleşdiyimiz münaqişəyə son qoyduq. Biz ləyaqətimizi qoruduq. Biz ədalət və beynəlxalq hüquq bərpa etdik. İndi isə Qafqazda sülh üçün vaxt yetişib. Bu, bizim gündəliyimizdir. Gündəliyimiz Qafqazda sülhün, regionda sülhün, əməkdaşlığın qurulmasıdır və hamı üçün faydanı gətirilməsidir.

Bu gün biz göstəririk ki, haqiqətən müstəqil ölkə olmaq üçün güclü iqtisadiyyat lazımdır. Biz aydın şəkilə anlarıyıq ki, bütün əsas sözlərimiz özünü təmin edən iqtisadiyyatın necə qurulmasına yönəlmişdir. Yəni biz hər hansı qlobal güc mərkəzindən və ya hər hansı maliyyə təsisatından asılı vəziyyətə düşməyək. Biz buna nail olduq.

Nəzərə alsaq ki, qonaqlarımızın əksər hissəsi Azərbaycana ilk dəfədir səfər edir, mən sizə bəzi rəqəmlərlə bağlı məlumat vermək istədim. Hesab edirəm ki, həmin rəqəmlər Azərbaycanda son zaman-

larda öldə olunmuş nailiyyətləri aydın şəkildə nümayiş etdirir. Beləliklə, son 20 il ərzində ümumi daxili məhsul dörd dəfə artıb, büdcə gəlirlərimiz 30 dəfədən çox artıb, xarici ticarət dövriyyəsi on dəfədən çox artıb. Biz birbaşa xarici borcun həcmi azaldıq və hazırda o, ümumi daxili məhsulun təxminən 10 faizini təşkil edir. 2024-cü ilin sonuna qədər, planlarımızı uyğun olaraq, onun həcmi ümumi daxili məhsulun təxminən 7-7,5 faizini təşkil edəcək. Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatları birbaşa xarici borcumuzdan on dəfə üstündür. Başqa sözlə, əgər lazım gələrsə, biz bütün borclarımızı bir neçə ay ərzində ödəyə bilərik. Biz çox müsbət sərmayə mühitini nəinki enerji, o cümlədən digər sektorlarda yaratmışıq. Beləliklə, son 20 il ərzindəki sərmayələrin ümumi həcmi 300 milyard ABŞ dollarından çoxdur və onlardan 190 milyard dolları qeyri-enerji sektoruna yatırılmışdır.

Müstəqilliyimizin əvvəlində üzleşdiyimiz böyük çağırışlardan biri məlum olan yoxsulluq idi. 20 il əvvəl yoxsulluq şəraitində yaşayan insanların sayı 50 faizə yaxın idi. Hazırda isə yoxsulluq 5,5 faiz təşkil edir və onu göstərir ki, hasil etdiyimiz və beynəlxalq bazarlara çıxardığımız təbii sərvətlər lazımı qaydada idarə olunub. Milli sərvətlərin bərabər paylanması bu gün beynəlxalq ekspertlər və on vacibi isə, Azərbaycan xalqı tərəfindən qeyd olunur. Bir sözlə, bütün bunlar əslində göstərir ki, ölkə çox dayanıqlı vəziyyətdədir. Siyasi, iqtisadi və sosial sabitlik inkişafımızın mühüm meyandır, çünki aydındır ki, əgər vəziyyət sabit və proqnozlaşdırılmasa, investorların gələcək öz kapitalını risk altına atmasını gözləməmək olmaz.

Ümid edirəm ki, qonaqlarımızın sözlədiklərimizi öz gözləri ilə görmək, insanlarla tanış olmaq və Azərbaycanı daha yaxşı tanımaq imkanı olacaq. Bəli, bizim qədim tariximiz var və o, videoçarxda göstərildi. Bizim qədim mədəniyyətimiz var. Lakin müstəqil ölkə kimi biz hələ çox gəncik, cəmi 32 yaşımız var.

Yekunda bir daha söyləmək istərdim ki, biz kongresə ikinci dəfə evsahibliyi etməkdən olduqca fəxrliyərik, çünki qeyd edildiyi və göstərildiyi kimi, o, artıq bir dəfə 1973-cü ildə təşkil olunmuşdur. 24-cü kongres Bakıda keçirilmişdir. Mən bütün qonaqlarımıza və xüsusən də mənə əziz olan fotonu kosmosa çıxaran cəsur Çin astro-navtlarına çox minnətdəyəm. Bu, sanki onu göstərir ki, mən özüm də oradayam. Mən sizin imcanızın bir hissəsiyəm.

Əlbəttə ki, belə bir mühüm tədbirə ikinci dəfə evsahibliyi etmək bizim üçün böyük şərəfdir və mən həmin qərarın qəbul olunmasında iştirak edən bütün şəxslərə bir daha təşəkkürümü bildirirəm. Beləliklə, kongres ikinci dəfə Bakıda, eyni şəhərdə keçirilir. Lakin ölkə eyni deyil. Bu gün həmin qlobal tədbirin ev sahibi müstəqil Azərbaycandır. Bizimlə olduğunuzda görə bir daha təşəkkür edirəm və kongresə uğurlar arzulayıram.

◆ ◆ ◆

Sonra bir sıra nominasiyalar üzrə qaliblərə mükafatlar təqdim olundu.

ABŞ-nin Milli Aeronavtika və Kosmos Administrasiyasının (NASA) elm üzrə sabiq köməkçisi Tomas Zurbuxen Azərbaycanın 50 il əvvəl bu mötəbər tədbirə evsahibliyi etdiyinə diqqət çəkərək dedi: Mən İsveçrə dağlarında böyümüşəm və kosmosa dair baxdığım ilk televiziya xəbəri Amerika kapsulu ilə sovet kapsulunun birləşməsi ilə bağlı olub. Bu plan 50 il əvvəl məhz burada - Bakıda işləniş hazırlanıb.

◆ ◆ ◆

Tədbirə xüsusi qonaq qismində dəvət olunmuş İsraili yazıçı, tarixçi, Qüds İvrit Universitetinin professoru Yuval Noah Harari insanların tərəfindən yaradılmış süni intellektin hələ inkişafının çox erkən mərhələsində olduğunu vurğulayaraq dedi: On min illər ərzində bizim kimi insanlar Yer planetində dominantlıq ediblər. Əgər biz 50 il geriyyə qayıdıb burada - Bakıda keçirilən 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresinə iştirak edə bilsəydik və ya daha 700 il geriyyə qayıdıb Nəsrəddin Tusinin yaxınlıqda tikiyirdi rəsədarıya gədə bilsəydik, orada bütün mühüm aspektlərdən bizimlə eyni olan insanlarla rastlaşdırdıq. Lakin tezliklə bu planetdə insanların dominantlığı erası başa çatdı bilər.

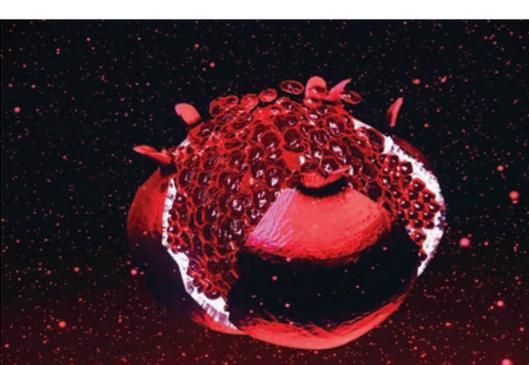
◆ ◆ ◆

Açılış mərasimi konsert proqramı ilə davam etdi.

◆ ◆ ◆

Qeyd edək ki, 2022-ci il mayın 28-də Bakıda ilk dəfə keçirilən "TEKNOFEST Azərbaycan" Aero-kosmik və Texnologiya Festivalında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birgə "Akıncı" pilotsuz uçuş aparatının üzünə imza atmışdılar.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində Selçuk Bayraktar həmin pilotsuz uçuş aparatının kiçikölçülü maketini dövlətimizin başçısına hədiyyə etdi.

36 ölkə, 150 şirkət, 30-dan çox sponsor...

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində keçirilən sərginin açılışında iştirak ediblər

Oktyabrın 2-də Bakıda 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində sərgi təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və oğulları Heydər Əliyev sərginin açılışında iştirak ediblər.

Sərginin rəmzi açılışını bildiren lentin kəsilməsindən sonra iştirakçı şirkətlərin stendləri ilə tanışlıq olub.

Məlumat verildi ki, 8 min kvadratmetr sahədə yaradılan sərginin pavilyonunda 36 ölkədən 150 şirkətin stendləri iştirakçılara təqdim edilir.

Dövlət başçısı və birinci xanım Türk Kosmik Agentliyinin, Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyinin, ABŞ-nin Milli Aeronavtika və Kosmos Administrasiyasının (NASA), Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatının, "Israel Aerospace Industries" şirkətinin, İtaliyanın Aeronavtika və Astronavtika Assosiasiyasının, Çinin Astronavtika Cəmiyyətinin və digər şirkətlərin stendlərinə baxdılar.

Qeyd edək ki, 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi kosmik sahədə olan 22 şirkətin əldə etdiyi sponsorluq paketinin sayına görə rekord həddə çatıb. Belə ki, Bakı Kongresi beynəlxalq sponsorluq paketinin satış üzrə Avstraliya, Almaniya, ABŞ, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Fransada keçirilən kongresləri geridə qoyub. Kongresin ümumilikdə 30-dan çox sponsoru var.

Kongresin "premium", "platinum", "qızıl", "gümüş" və "bürünç" sponsorluq paketlərini əldə edən şirkətlər arasında ABŞ-nin "Space X", "Axiom Space", "Blue Origin", "Boeing", "Lockheed Martin", "BlackSky", "Vast", "Northrop Grumman" şirkətləri, Çinin Astronavtika Cəmiyyəti, Türkiyənin Kosmik Agentliyi, "Plan S" texnologiya şirkəti, Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyi, "Israel Aerospace Industries" şirkəti, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Muhammed Bin Rəşid Kosmik Mərkəzi, Hindistan Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatı, Yaponiya Aeronavtika Tədqiqatlar Agentliyi, "Ispace", "JGC Holdings Corporation", "Astroscale" şirkətləri, "Airbus" şirkətinin Almaniyadakı ofisi, Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatı "Intersputnik", Portuqaliyanın "Neuraspac", Bolqarıstanın "EnduraSat", Avstriyanın "Asgardia Space", İtaliyanın Aeronavtika və Astronavtika Assosiasiyası, Böyük Britaniyanın Kosmik Agentliyi, Amazonun "Kuiper" layihəsi, "Jet Propulsion Laboratory", "Voyager Space" şirkətləri yer alır.

Bakı Kongresinə ümumilikdə 95 ölkədən 3600-dən çox elmi məqalə təqdim olunub. Bakı Kongresi bu göstərici üzrə də Paris (2022), Vaşinqton (2019) və Bremen (2018) tədbirləri ilə bərabər indiyədək keçirilən bütün kongresləri geridə qoyub. Kongresə Azərbaycandan təqdim olunan elmi məqalələrin sayı da rekord həcmdə olub - 214. Ölkəmiz ən çox elmi məqalə təqdim edən ölkələr - ABŞ, İtaliya, Hindistan və Çindən sonra ilk beşlikdə yer alır.

Xatırladaq ki, Beynəlxalq Astronavtika Federasiyası İkinci Dünya müharibəsindən sonra "soyuz müharibə" dövründə kosmos sahəsində elm adamlarının arasında dialoqun yenidən qurulması məqsədilə 1951-ci ildə yaradılıb. Federasiya sülh məqsədləri ilə kosmik tədqiqat və fəaliyyətin təşviq edilməsi, cəmiyyətin bu sahədə maariflənməsi və biliklərinin zənginləşdirilməsi məqsədilə üzv qurumlar arasında global şəbəkə yaradır. Hər il federasiya konfrans, texniki sessiyalar, quruma üzv ölkələrin nazirləri və parlament üzvlərinin beynəlxalq iclası kimi beynəlxalq tədbirlər təşkil edir. Hazırda federasiyanın 110 ölkədən 460-dan çox üzvü var. Azərbaycan 2003-cü ildən federasiyanın üzvüdür.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının açıqlaması

Ərvəlvi L-ci Səh.

Qeyd edilib ki, reinteqrasiya Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü və suverenliyi çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, qanunları və beynəlxalq öhdəlikləri əsasında həyata keçirilir.

Etnik, dini və ya dil mənsubiyətindən asılı olmayaraq, hər kəsin hüquq və azadlıqlarının bərabərliyinə, o cümlədən hər kəsin təhlükəsizliyinə təminat verilir.

Hüquqi və idarəetmə sahəsi:

Erməni sakinlərin yaşadığı ərazilərdə idarəetmə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəlikləri vasitəsilə həyata keçirilir. Sakinlər xüsusi nümayəndəliklərin işinə cəlb oluna bilər.

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq, seçkilər vasitəsilə bələdiyyələr formalaşdırılır.

Sakinlərin vətəndaşlıq məsələləri Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunvericiliyinə uyğun olaraq, müvafiq prosedurlar əsasında həyata keçirilir.

Təhlükəsizlik sahəsi:

Türk-silah və tərxis prosesi başa çatdırılır, bütün silahlar sakinlərdən yığılır.

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanları ərazidə ictimai asayişin qorunmasını və sakinlərin təhlükəsizliyini təmin edir. Sakinlər daxili işlər orqanlarına işə cəlb oluna bilər.

İqtisadi sahə:

Sakinlərin yaşadığı ərazilərin fiziki və sosial infrastruktur təminatı (təhsil, səhiyyə, enerji, qaz, su, yol, rabitə, meliorasiya və s.) müəyyən müddət ərzində ölkə üzrə orta göstəricilər səviyyəsinə çatdırılır.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi məqsədilə təbii edilən xüsusi iqtisadi rejim ilə bağlı təşviq paketi, o cümlədən vergi və gömrük güzəştləri sakinlərin yaşadığı ərazilərə şamil olunur.

Azərbaycan Respublikasının milli valyutasının tam tədaviyə keçməsi təmin edilir.

Sakinlərin yaşadığı ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyəti üçün dəstək tədbirləri həyata keçirilir. Ölkədə sahibkarlıq subyektlərinin maliyyəyə çıxış imkanlarının artırılması ilə bağlı təbii edilən güzəştlər kreditlər, faizlərin subsidiyalaşdırılması, kreditlərə zəmanətin verilməsi və digər maliyyə alətləri sakinlərin yaşadığı ərazilərə şamil olunur.

Fermerlərə subsidiyalar verilir və onlar torpaq vergisi istisna olmaqla, bütün vergilərdən azad edilir.

Mülkiyyət məsələləri Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq tənzimlənir.

Sosial sahə:

Sakinlər ölkə üzrə əməyin ödənişi və sosial ödənişlər sistemi ilə əhatə olunur.

Sakinlərə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında sosial sahədə təbii edilən güzəştlər, sosial xidmətlər və məşğulluq proqramları şamil edilir.

Sakinlər səyyar xidmətlərdən (Səyyar ASAN və Səyyar DOST) faydalanırlar.

Mədəniyyət, təhsil və din sahəsi:

Sakinlərin öz mədəniyyətini, etnik-mədəni xüsusiyyətlərini qorumaq və inkişaf etdirmək hüququ təmin edilir.

Dini etiqad azadlığı, mədəni və dini abidələrin mühafizəsi təmin olunur.

Erməni dilinin istifadəsinə imkan yaradılır.

Reinteqrasiyanın praktiki icrası ilə bağlı erməni sakinlərin nümayəndələri ilə təmaslar davam etdiriləcək.

Türkiyə ilə sənaye və texnologiya sahələrində əməkdaşlığın inkişafı müzakirə olunub

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbraylov Türkiyənin sənaye və texnologiya naziri Mehmet Fatih Kacır ilə görüşüb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə iki ölkə arasında dostluq və qarşılıqlı əlaqələrinin müxtəlif istiqamətlərdə inkişafından məmnunluq ifadə olunub. İqtisadi tərəfdaşlığın genişləndirilməsi üçün qarşılıqlı investisiya qoyuluşu, sənaye və texnologiya sahələrində təcrübə mübadiləsi, eləcə də digər istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın gücləndirilməsi imkanları qeyd edilib.

Tərəflər iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi, türk iş adamlarının Azərbaycanda həyata keçirilən yeni layihələrdə iştirakı, sənaye parkları və məhəllələrinə investisiya yatırılması barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Bakı ilk dəfə Ümumdünya Məskunlaşma Gününə evsahibliyi edib

Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhəri BMT-nin Məskunlaşma Proqramı (UN-HABITAT) və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin əməkdaşlığı ilə "Şəhərsalma Həftəsi - 2023" çərçivəsində oktyabrın 2-də ilk dəfə olaraq Ümumdünya Məskunlaşma Gününə evsahibliyi edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dünyanın müxtəlif ölkələrindən dövlət rəsmiləri və mütəxəssislərin iştirak etdiyi tədbirdə əvvəlcə BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif salamlama nitqi ilə çıxış edərək Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Baş katibi Antonio Quterreşin müraciətini iştirakçıların diqqətinə çatdırıb.

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Şahmar Mövsümov və Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxi-

tektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev çıxış ediblər.

Çıxışlarda dayanıqlı məskunlaşmanın əhəmiyyətinə toxunulub. Bakı şəhərinin belə bir mötəbər tədbirə evsahibliyi etməsi yüksək qiymətləndirilib, paytaxtın hazırkı inkişaf tempindən danışılıb. Həmçinin bildirilib ki, şəhərsalma və şəhərlərin inkişafı davamlı inkişafa nail olmaqda mühüm rol oynayır. Davamlı global urbanizasiya tendensiyaları fonunda, hər bir ölkənin üzvləşdiyi spesifik çağırış və imkanlar inkişaf proqramlarının əhəmiyyətini daha da artırır. Belə ölkələrdən biri də Azərbaycandır.

Bununla yanaşı, ölkəmizin işğaldan azad edilmiş ərazilər-

də aparılan şəhərsalma siyasəti və layihələndirmə işlərinin miqyasından da söz açılıb.

Şəhərsalma üzrə beynəlxalq və milli ekspertlərin çıxışlarının ardınca 2023-cü il üzrə BMT-nin Məskunlaşma Proqramının (UN-HABITAT) xüsusi mükafatlarının təqdimatı olub. Mükafatları almış şəxslər ürok sözlərini ifadə ediblər.

Tədbirdə "Dayanıqlı şəhər iqtisadiyyatı. Şəhərlər inkişafın və bərpaının aparıcı qüvvəsi kimi" mövzusu ilə əlaqədar hamı üçün əlçatan və keyfiyyətli şəhər həyatının təşviqi və dayanıqlı şəhərlərin inkişafı üzrə çağırışlar müzakirə edilib, şəhərlərin milli və regional sosial-iqtisadi dayanıqlılıqda və inkişafda aparıcı rol, post-münaqişə dövründə şəhərlərin

bərpası ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Xatırladaq ki, dayanıqlı urbanizasiya proseslərinin əhəmiyyətini vurğulamaq məqsədilə sentyabrın 29-dan etibarən ölkəmizdə BMT-nin Məskunlaşma Proqramı (UN-HABITAT) və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin əməkdaşlığı çərçivəsində "Şəhərsalma Həftəsi - 2023" keçirilir.

Həftə çərçivəsində bir sıra yüksək səviyyəli tədbirlər, o cümlədən Zəngilanda və Bakıda "Davamlı şəhərlər iqtisadi inkişafın hərəkətverici və bərabərsizliklərlə mübarizə aparın qüvvəsi kimi" mövzusunda 2-ci Milli Şəhərsalma Forumu (NUFA2) keçirilib.

Qeyd edək ki, BMT-nin Məskunlaşma Proqramı (UN-HABITAT) Assambleyasının Keniyada keçirilən 2-ci sessiyasında Ümumdünya Məskunlaşma Günü'nün 2023-cü ildə Bakı şəhərində qeyd edilməsinə dair qərar qəbul edilmişdi. BMT-nin 1985-ci ildə qəbul edilmiş müvafiq qərarına əsasən, Ümumdünya Məskunlaşma Günü hər il bir ölkədə qeyd olunmaqla hamı üçün əlçatan və keyfiyyətli şəhər həyatını təşviq edir, dayanıqlı şəhərlərin inkişafı üzrə çağırışların müzakirəsi üzrə global platforma rolunu oynayır.

Prezident Administrasiyasının şöbə müdiri Fərəh Əliyeva üçüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin qalibləri ilə görüşüb

"Yüksəliş" müsabiqəsinin Təşkilat Komitəsinin sədri, Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva üçüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin qalibləri ilə görüş keçirib.

Bu barədə AZƏRTAC-a "Yüksəliş" müsabiqəsinin işçi qrupundan məlumat verilib.

Müsabiqə qalibləri ilə yaxından tanış olan komitə sədri qalibləri əldə etdikləri nailiyyət münasibətilə təbrik edib, onlar üçün nəzərdə tutulan özlü-nüvün inkişaf planı və Mentorluq proqramından söz açıb. Qaliblərin müsabiqə haqqında təklif və fikirlərini dinləyən Fərəh Əliyeva səsələnən təklifləri gə-

ləcəkdə təbii edilməsi üçün qiymətləndirəcəyini vurğulayıb.

Fərəh Əliyeva qaliblərin təhsil və humanitar məsələlərlə bağlı suallarını cavablandıraraq, gənclərin bu sahədə təşəbbüskarlıq göstərməsinin önəmli olduğunu bildirdi. Qaliblər isə öz növbəsində

ölkənin inkişafı uğrunda əllərindən gələni etməyə hazır olduqlarını, sosial və ictimai fəaliyyətlərdə yaxından iştirak etməkdə maraqlı olduqlarını bildirdilər.

Xatırladaq ki, üçüncü müsabiqənin yekunlarına əsasən, "Yüksəliş"

qalibi elan olunan 22 iştirakçı bir il müddətində idarəçi rəhbərlərin iştirakı ilə Mentorluq proqramından yararlanmaq və fərdi inkişaf planı əldə ediblər.

"Yüksəliş" müsabiqəsi Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 26 iyul ta-

rixi sərəncamına əsasən təsis olundu. Dövlət başçısı 2022-ci il dekabrın 20-də üçüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin keçirilməsi ilə bağlı sərəncam imzalayıb. Müsabiqənin məqsədi intellektual səviyyəsi və idarəçilik bacarıqları yüksək olan perspektivli rəhbər şəxslərin müəyyən edilməsinə, dəstəklənməsinə və ölkədə kadr ehtiyatı bankının yaradılmasını təmin etməkdir.

Xatırladaq ki, "Yüksəliş" müsabiqəsinin qalibini bir il ərzində idarəçi rəhbərlərdən - böyük şirkətlərin topmenecerlərindən və dövlət orqanlarının rəhbərlərindən fərdi karyera məsələləri almaq imkanı, kadr ehtiyatı bankına daxil edilmə və 20 min manat dəyərində pul mükafatı gözləyir.

"Bakı Təşəbbüs Qrupu" nun BMT-də təşkil etdiyi müzakirələr dünya mediasında böyük rezonans doğurub

"Bakı Təşəbbüs Qrupu" tərəfindən sentyabrın 22-də ABŞ-nin Nyu York şəhərində yerləşən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının qarargahında keçirilən "Dekolonizasiya: Sakit inqilab" adlı konfrans dünya mediasında, xüsusən Fransanın müstəmləkəsi olan ölkələrin kütləvi informasiya vasitələrində geniş işıqlandırılıb, həmçinin sosial şəbəkələrdə böyük rezonans doğurub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "France-Antilles" nəşrində dərc olunan Qvadelupanın Azadlığı Uğrunda Xalq İttifaqının (UPLG) nümayəndəsi Jan-Yacob Bisepin "Qvadelupa mütləq tarixin qatarına minməlidir" sərlövholi müsahibəsində tədbirin əhəmiyyətini vurğulayıb. Nəşrin müəhəbi qeyd edib ki, Qvadelupanın UPLG təşkilatı "Bakı Təşəbbüs Qrupu" nun dəvəti ilə BMT-nin kürsüsündən adanı, onun müstəmləkəçi keçmişini və indiki nəticələrini təqdim edib. O əlavə edib ki, Azərbaycanın sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatı hələ də neokolonistlərin hökmranlığı altında olan ölkələrin qurtuluşuna töhfə vermək üçün təşəbbüs qrupuna dəstəkləyir.

2023-cü il iyulun 4-də bu məsələ Bakıda müzakirə edilib və mövzu ilə bağlı işlərin davam etdirilməsi üçün BMT-nin mənzil-qarargahında ikinci toplantının təşkili qərara alınıb.

J.Bisep vurğulayıb ki, konfransın Yekun Bəyannaməsində Qvadelupanın müstəmləkə oşarətindən azad edilməsində Qoşulmama Hərəkatının dəstəyi əks olunub. "Artıq biz çox əlaqələrimiz var. İyul ayında biz Kubada Karib hövzəsi və Latin Amerikası ölkələri arasında görüş keçirdik. Bu toplantı zamanı Puerto-Riko da daxil olmaqla, bu təşəbbüsü bölüşən Karib ölkələri ilə dekoloni-

zasiya məsələləri üzrə əməkdaşlıq əlaqələri qurduq və mübarizəmizi qarşılıqlı şəkildə razılaşdırdıq. Biz Qoşulmama Hərəkatı ölkələri ilə birlikdə irəliləyirik və artıq bir çox ölkələr bizim mübarizəmizlə həmrəylik nümayiş etdirir. Bizim beynəlmilləşdirmə kampaniyamız qarşılıqlı əlaqələrdə davam edəcək", - deyərək diqqətə çatdırıb.

Müsahibədə qeyd edilib ki, Qvadelupa tarixi haqqında məlumat əldə edən ölkələr tez-tez Fransanın müstəmləkəçilik siyasəti və onun son müstəmləkələrə göstərdiyi rəftardan təəccüblənir. Çoxları başa düşür ki, Parisin beynəlxalq səhnədəki diskursu onun xaricdəki ərazilərin idarə olunmasında etdiyi seçimlərə uyğun gəlir. "Biz siyasi mübarizəmizi beynəlmilləşdirmək üçün bu kampaniyaya qoşuluruq, çünki Fransanın bizi tələyə salmağa çalışdığı ölümcül başbaşa vətənpəşirə çıxmaq bizim üçün vacib görünür. Qvadelupa mütləq tarixin qatarına minməlidir, çünki biz geosiyasəti və dünya iqtisadi nizamını sarsıdacaq böyük hərəkət ərəfəsindəyik. Artıq BRICS dolların gücünü dəyişməyə başlayıb. Həmin gün BMT öz gündəliyinə Əlcəzair məsələsinə daxil edib. Bundan sonra Fransa nümayəndə heyəti etiraz əlaməti olaraq iclası tərk edib və ölkənin xarici iş-

vaxtıdır. Biz Qvadelupada və digər Fransa koloniyalarında özümüzyə siyasi vasitələr əldə etməliyik", - deyərək J.Bisep vurğulayıb.

"La lere.Francantvinfo" nəşrində Qvadelupa Milli Alyansının (GNA) təmsilçisi Natali Minatçinin konfransın yekunları ilə bağlı fikirləri qeyd edib ki, 1945-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yarananda dünya əhalisinin təxminən üçdəbiri, yəni 750 milyon insan müstəmləkəçi dövlətlərdən asılı idi. O vaxtdan bəri 80-dən çox keçmiş müstəmləkə müstəqillik qazandı və BMT onların dekolonizasiyasını təşviq etmək üçün işlər gördü. Bu fəaliyyət indi də davam edir. Bu kontekstdə Azərbaycanın sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatının sayırları, xüsusən "Bakı Təşəbbüs Qrupu" nun fəaliyyəti təqdirəlayiqdir.

"Musulmans en France" nəşrində konfransın əhəmiyyəti ilə bağlı dərc edilən materialda diqqətə çatdırılıb ki, Fransa bütün dünyada müstəmləkələrdən məhrum olub və bu proses 1955-ci il sentyabrın 30-da Əlcəzairdə başlayıb. Həmin gün BMT öz gündəliyinə Əlcəzair məsələsinə daxil edib. Bundan sonra Fransa nümayəndə heyəti etiraz əlaməti olaraq iclası tərk edib və ölkənin xarici iş-

lər naziri deyib: "Mən Fransanın sivilizasiya missiyasının şübhə altına alınmasına icazə verməyəcəyəm".

Yazıda qeyd olunub ki, BMT-nin özünü müstəmləkə vəziyyətində hesab edən və suverenliyinə cən atan ərazilərin tələblərini dəstəkləmək üçün məsuliyyət daşıyan dekolonizasiya üzrə xüsusi komitəsi var. Bu günə qədər Birləşmiş Millətlər Təşkilatı 17 ərazini müstəmləkəçi güclərdən asılı olaraq tanıyır. Məqalədə vurğulanıb: "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nyu Yorkda keçirilən 78-ci Baş Assambleyasında hazırda Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edən Azərbaycan Qvadelupa nümayəndə heyətini dekolonizasiya ilə bağlı iclasda iştirak etməyə dəvət etdi, bu iclasda "son Fransız koloniyaları məsələsi" müzakirə edildi. Bu dəvət Qoşulmama Hərəkatının (Azərbaycan Respublikasının sədrlik etdiyi) Koordinasiya Bürosunun Nazirlər Toplantısı çərçivəsində 6 iyul 2023-cü il tarixdə Bakıda keçirilmiş birinci konfrans zamanı qəbul edilmiş qərardan sonra verilib. Yaradılan "Bakı Təşəbbüs Qrupu" müstəqillik uğrunda mübarizə aparın bir neçə təşkilatın üzvlərindən ibarətdir. Azərbaycan, təbii olaraq, bloka daxil olmayan ölkələrin sədri rolunda idi, lakin düşünməyə bilmədik ki, bu, həm də öz hüquqla-

rını müdafiə etmək naminə separatçı erməniləri dəstəkləyən Fransaya yaxşı cavabdır. Müstəmləkəçilik və ya neokolonializm siyasəti bu gün geniş şəkildə pislənir, xüsusən də son vaxtlar münasibətləri pisləyən Əlcəzairdə və Fransa mətbuatının Mərəkəş zəlzələsi ilə bağlı alqaldıcı rəftarını nəticə edən Mərəkəşdə bu proseslər daha barizdir.

"Madinin-art", "Carabreole", "Le Club de Mediapart", "Angladevoup" portalları, "Justice" jurnalında "Dekolonizasiya: Sakit inqilab" adlı konfransın Yekun Bəyannaməsinin mətni dərc edilib.

Sənəddə qeyd edilib ki, Nyu Yorkda keçirilən konfransın iştirakçıları "Bakı Təşəbbüs Qrupu" nun fəaliyyətə başlamasını alqışlayır və Azərbaycan Respublikasının Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Daimi Nümayəndəliyinin yardımını ilə bu mühüm tədbirin ikincisini təşkil etdiyinə görə "Bakı Təşəbbüs Qrupu" na təşəkkür edir.

"Nyu Yorkda Yeni Kaledoniya, Fransa Polineziyası, Martinika, Qayana və Qvadelupa antimüstəmləkəçilik hərəkatları bu gün öz səslərini mümkün qədər ucadan qaldırmaq, onların əsas azadlıqlarına, təzminatlarına, xalqların inkişafına hörmət edilməsini təmin etmək səylərini dəstəkləmək üzrə dünyaya, eləcə də BMT-də daxil olmaqla, beynəlxalq təşkilatlara təcili müraciət edir.

"Bakı Təşəbbüs Qrupu" və Cənubi Amerika, Karib hövzəsi, Hind okeanı və Sakit okean hövzəsindəki son Fransa müstəmləkələrində qarşı fəaliyyət göstərən təşkilatlar xalqlarımız arasında zəruri həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi və Qoşulmama Hərəkatı ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması məqsədilə öz işlərini davam etdirəcəklər", - deyərək bəyannamədə vurğulanıb.

